

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

14 noiembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

președinte – Ghenadie Nicolaev,

judcătorii – Constantin Alerguș, Vladimir Timofti, Nadejda Toma, Petru Moraru,

a judecat, fără citarea părților, recursurile ordinare declarate de inculpatul Leu Victor și avocații Cușnir Iurie, Mazur Svetlana în numele inculpatului, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Cimișlia din 25 noiembrie 2016 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 05 aprilie 2017, în cauza penală în privința lui

Leu Victor Xxxxx,

născut la xxxxx, originar și domiciliat în r-nul xxxxx, s.xxxxx, str.xxxxx.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

- 1. de la 15 septembrie 2015 - până la 25 noiembrie 2016 (instanța de fond);*
- 2. de la 26 decembrie 2016 - până la 05 aprilie 2017 (instanța de apel);*
- 3. de la 06 iulie 2017 – până la 14 noiembrie 2017 (instanța de recurs ordinar).*

Procedura prevăzută de art. 431 alin. (1) pct.1¹) Cod de procedură penală legal executată.

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Cimișlia din 25 noiembrie 2016, Leu Victor a fost condamnat:

- în baza art.172 alin.(3) lit.a), a¹) Cod penal la 14 ani închisoare,
- în baza art.175 Cod penal la 5 ani închisoare.

În temeiul art. 84 alin.(1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumulul parțial al pedepselor aplicate, i-a fost stabilită definitiv pedeapsa de 16 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

Leu Victor a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 ¹ alin.(4) Cod penal și în temeiul art.2 al Legii nr.210 din 29.07.2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței R.Moldova, procesul penal a fost încetat.

Totodată, Leu Victor a fost achitat de sub învinuirea de săvârșirea

infracțiunii prevăzute de art. 171 alin. (3) lit. a), b) Cod penal, pe motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.

În baza art.103 Cod penal s-a aplicat în privința lui Leu V. – tratamentul antialcoolic forțat.

S-a încasat de la Leu V. în folosul statului cheltuielile judiciare în mărime de 2347 lei.

2. Pentru a pronunța sentința instanța de fond a constatat că, Leu Victor în luna ianuarie 2015, aflându-se la domiciliul său din r-nul Xxxx, s.Xxxx, str. Xxxx, împreună cu fiica sa minoră Xxxx, a.n.xxxx, despre care știa cu certitudine că nu a împlinit vârsta de 16 ani, fiind în stare de ebrietate alcoolică, intenționat, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, premeditat, a săvârșit în privința ultimei acțiuni perverse.

Tot el, în luna ianuarie 2015, aflându-se la domiciliul său situat în r-nul Xxxx, s.Xxxx, str.Xxxx, împreună cu fiica sa minoră Xxxx, a.n.xxxx, despre care știa cu certitudine că nu a împlinit vârsta de 14 ani, fiind în stare de ebrietate alcoolică, intenționat, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, premeditat, în urma acțiunilor perverse întreprinse în privința fiicei sale minore Xxxx, aplicând în privința ultimei constrângere fizică și psihică, profitând de imposibilitatea acesteia de a se apăra sau de a-și exprima voința, a comis acțiuni violente cu caracter sexual.

Tot el, la 02 octombrie 2015, în jurul orelor 20²⁵, după ce a consumat băuturi spirtoase, aflându-se sub influența alcoolului, ignorând și încălcând prevederile pct.10 lit.a) și pct.14 lit.a) din Regulamentul Circulației Rutiere, potrivit căruia: „conducătorului de vehicul îi este interzis să conducă vehiculul în stare de ebrietate și fără permis de conducere”, a urcat la volanul motocicletei de model „Xxxx” cu n/î Xxxx și, conducând mijlocul de transport pe str. Xxxx din or. Xxxx, a fost stopat pentru verificare și control de către inspectorii echipajului poliției de patrulare rutieră a PP regimentul „SUD” al INP al IGP, fiind suspectat de conducerea transportului în stare de ebrietate, unde a fost supus testării alcoolscopice cu dispozitivul „Drager”, în rezultatul căruia în aerul expirat s-a depistat alcool etilic în cantitate de 0,63 mg/l, ceea ce constituie stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat.

De către organul de urmărire penală, Leu Victor a fost învinuit de faptul că, în luna ianuarie 2015, aflându-se la domiciliul său situat în r-nul Xxxx, s. Xxxx, str.xxxx, împreună cu fiica sa minoră Xxxx, a.n.xxxx, despre care știa cu certitudine că nu a împlinit vârsta de 14 ani, fiind în stare de ebrietate

alcoolică, intenționat, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, în urma acțiunilor perverse și acțiunilor violente cu caracter sexual întreprinse în privința fiicei minore Xxxx, cu scopul satisfacerii poftelor sexuale, aplicând în privința victimei constrângere fizică și psihică și profitând de imposibilitatea acesteia de a se apăra sau de a-și exprima voința a întreținut cu aceasta un raport sexual.

3. Împotriva sentinței au declarat apel procurorul și avocatul Cușnir I. în numele inculpatului, care au solicitat:

- procurorul, casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, de condamnare a lui Leu V. în baza art. 175 Cod penal la 5 ani închisoare, în baza art.171 alin.(3) lit.a), b) Cod penal la 14 ani închisoare și în baza art.172 alin.(3) lit.a), a¹) Cod penal la 14 ani închisoare. În temeiul art. 84 alin.(1) Cod penal, definitiv de stabilit pedeapsa de 16 ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip închis. În rest, a menține sentința fără modificări.

În argumentarea apelului procurorul a indicat că instanța de fond neîntemeiat l-a achitat pe Leu V. de sub învinuirea adusă în baza art. 171 alin.(3) lit.a),b) Cod penal, reținând la baza soluției declarațiile părții vătămate minore și raportul de expertiză medico-legală nr.128 din 21.04.2015, fără a ține cont de faptul că inițial partea vătămată a relatat că între ea și inculpat a avut loc un raport sexual.

Astfel, potrivit pct.5 din Hotărârea Plenului CSJ nr.17 din 07.11.2005 Despre practica judiciară în cazurile din categoria infracțiunilor privind viața sexuală, infracțiunile prevăzute de art.171, 172, 174 CP se consideră consumate odată cu începerea realizării actului sexual al făptuitorului cu victima, indiferent de consecințe.

Prin urmare, faptul că inculpatul a comis față de victima minoră acțiuni perverse și a încercat să întrețină un raport sexual, Xxxx a declarat și expertului judiciar în cadrul examinării medicale în incinta SMLR Cimișlia la 22.04.2015, despre ce expertul face mențiune în raportul de constatare medico-legală nr.128 din 22.04.2016.

La fel, apelantul a menționat că necătând la faptul că partea vătămată minoră fiind audiată în condiții speciale în cadrul cercetării judecătorești a cauzei penale a declarat că între ea și inculpat nu a avut loc un raport sexual, instanța urma să aprecieze declarațiile victimei depuse în cadrul urmăririi penale și ședinței judecătorești în coroborare cu cele ale intervievatorului –

psiholog Țeberneac D., care a explicat că se admite ca victima să fi uitat careva momente de la prima audiere, fiindcă de la acel moment a trecut o perioadă îndelungată.

- avocatul Cușnir I. în numele lui Leu V., care a solicitat, casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, de achitare a lui Leu V., pe motiv că nu a avut loc fapta de care este învinuit, precum și că fapta comisă nu întrunește elementele infracțiunii.

Avocatul a menționat că sentința de condamnare este bazată doar pe declarațiile părții vătămate minore Xxxx, care în cadrul urmăririi penale și examinării cauzei a depus declarații contradictorii, astfel acestea nu pot fi puse la baza soluției de condamnare.

Instanța nu a luat în considerare că martorul Leu A. se afla în relații ostile cu inculpatul.

La fel, nu s-a ținut cont nici de faptul că inculpatul a relatat că nu a întreținut relații sexuale cu fiica sa Xxxx, fapt confirmat prin raportul de expertiză medico legală nr.113-D din 18.06.2015, precum și prin declarațiile martorilor minori Leu V., Leu I., a părții vătămate minore, martorului Gîscă L..

Inculpatul a avut grijă de copii săi, iar când fiica minoră s-a îmbolnăvit el doar a uns-o pe corp cu unguent, aceasta fiind recomandat de medici și confirmat prin concluzia medicală, unde i-a fost stabilită diagnoza dermatită alergică.

Totodată, plângerea înaintată de Leu G. a fost depusă la 27.04.2015, în cazul în care ar fi aflat despre comiterea infracțiunii la data de 06.01.2015, or aceasta a fost depusă în momentul în care se afla în relații ostile cu Leu Victor care este fratele său.

Potrivit raportului de expertiză psihiatrică-legală a părții vătămate minore nr.621a-2015, experții au conchis că gradul de dezvoltare a funcțiilor intelectuale amnezice a lui Xxxx este sub nivelul normei prevăzut pentru vârsta dată, expertizata prezintă tulburare organică de personalitate, sindrom convulsiv în anamneză, iar declarațiile ei sunt în contradicție cu cele ale inculpatului, martorilor Leu V., Leu I., Gîscă L., iar instanța a pus la baza sentinței declarațiile celorlalți martori care au povestit ce au perceput de la victimă.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 05 aprilie

2017, a fost respins, ca nefondat apelul declarat de avocat în numele inculpatului, admis apelul declarat de procuror, inclusiv din oficiu în baza art. 409 alin.(2) CPP, casată parțial sentința și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță.

Leu Victor a fost condamnat în baza art. 172 alin.(3) lit.a) Cod penal la 13 ani închisoare, în baza art. 171 alin.(3) lit.b) Cod penal la 11 ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip închis.

Lui Leu V. condamnat în baza art. 264¹ alin.(4) Cod penal i-a fost stabilită pedeapsa de 1 an închisoare.

Potrivit art. 84 alin.(1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumulul parțial al pedepselor aplicate, definitiv i-a fost stabilită pedeapsa de 18 ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip închis. În rest, sentința a fost menținută.

5. Instanța de apel în decizia adoptată a constatat fapta și circumstanțele comiterii de către Leu V. a infracțiunii prevăzută de art. 171 alin.(3) lit. b) Cod penal – *violul*, totodată a menționat că calificativele alin.(3) lit. a) al art. 171 și alin.(3) lit.a¹) al art. 172 Cod penal – *violul și acțiunile violente cu caracter sexual, săvârșite asupra persoanei care se află în grija, sub ocrotirea, protecția, la educarea sau tratamentul făptuitorului*”, nu și-a găsit confirmare, precum și în speță inculpatul are calitatea de membru de familie față de victimă, astfel, nefiind demonstrat calificativele menționate.

La fel, instanța a indicat că instanța de fond greșit a conchis că inculpatul urmează a fi achitat de sub învinuirea adusă în baza art. 171 alin.(3) lit.b) Cod penal, deoarece potrivit doctrinei penale, violul se consideră consumat și în cazul în care când membrul viril a fost introdus doar în vestibulul vaginului, dar din anumite cauze nu a fost introdus în profunzime. Pentru a considera violul consumat nu este obligatorie confirmarea deflorării sau a gravității victimei ori a făptuitoarei de sex feminin.

Latura subiectivă a infracțiunii la art. 171 Cod penal se caracterizează în primul rând prin vinovăție sub formă de intenție directă. Motivele violului constau în năzuința de satisfacere a necesității sexuale.

Răzbunarea se agravează conform art.171 alin.(3) lit.b) Cod penal, dacă violul este săvârșit asupra unei persoane minore în vârstă de până la 14 ani. În esență, pentru realizarea agravantei date trebuie îndeplinite două condiții: 1) victima să nu fi atins vârsta de 14 ani la momentul săvârșirii infracțiunii; 2)

făptuitorul să fi știut sau să fi admis această împrejurare.

Astfel, instanța a reținut că acțiunile inculpatului au fost intenționate și a avut certitudinea că victima infracțiunii este minoră, deoarece aceasta este fiica lui.

Referitor la învinuirea adusă în baza art. 264¹ alin.(4) CP, instanța de apel a conchis că vinovăția inculpatului pe episodul dat este confirmat prin probele administrate, totodată indicând că concluzia instanței de fond privind încetarea procesului penal în baza normei date aplicând prevederile Legii nr.210 din 29.07.2016 privind amnistia este neîntemeiat, deoarece reieșind din art.1 alin.(1) al Legii nominalizate, înainte de a aplica actul amnistiei față de inculpat, instanța urmează să determine, dacă acesta a manifestat căința activă față de fapta infracțională comisă.

Instanța a conchis că inculpatul nu s-a autodenunțat de bună voie, nu a contribuit activ la descoperirea infracțiunii, nu a compensat valoarea daunei materiale cauzate sau a reparat în alt mod prejudiciul pricinuit de infracțiune.

Reținând cele nominalizate, instanța a considerat că pe învinuirea adusă în baza art. 264¹ alin.(4) CP nu sunt aplicabile prevederile Legii nr. 210 din 29.07.2016, din care considerente inculpatul urmează a fi condamnat.

6. Împotriva deciziei nominalizate au declarat recurs ordinar inculpatul și avocații Cușnir I. și Mazur Sv. în numele inculpatului, care au solicitat:

- inculpatul Leu V., care, fără a invoca vre-un temei de drept prevăzut la art. 427 alin.(1) Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei instanței de apel cu remiterea cauzei la rejudecare, indicând că infracțiunile imputate, cu excepția celei prevăzute la art. 264¹ alin.(4) CP, nu le-a comis, cauza penală în privința sa fiind fabricată.

- avocatul Cușnir I. în numele inculpatului, invocând temeiul prevăzut la art. 427 alin.(1) pct.5),6),8),12) și 16) CPP, solicită casarea hotărârii judecătorești și dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță în alt complet de judecată.

În argumentarea recursului a menționat că instanța de apel greșit a încadrat acțiunile inculpatului în baza art. 171 alin.(3) lit.b), 172 alin.(3) lit.a) și 175 Cod penal. Astfel, instanța a considerat că inculpatul a comis față de victima minoră infracțiunea de viol, fără a fi prezentate careva probe în acest sens, iar concluzia de condamnare fiind bazată pe presupuneri.

La fel, a reținut că instanța de fond corect a apreciat probele în ce privește vinovăția inculpatului în baza art.264¹ alin.(4) Cod penal, încetând procesul penal în baza Legii privind amnistia, deoarece inculpatul a

recunoscut pe deplin vina, s-a căit de cele săvârșite și a contribuit la descoperirea infracțiunii. Însă, instanța de apel pe acest capăt de învinuire incorect a apreciat că Leu V. nu a manifestat căința sinceră, menționând în decizie că referitor la învinuirea adusă cu privire la conducerea vehicolului în stare de ebrietate recunoaște vina integral.

Astfel, instanța de apel a dat citire declarațiilor martorilor Leu I., Leu V., Gîscă L. fără a le aprecia corespunzător.

Hotărârile judecătorești de condamnare sunt ilegale deoarece sunt bazate pe probele acuzării, probe indirecte cu martori care ar fi auzit de la partea vătămată, însă în cadrul ședinței de judecată nu au menționat ceva concret.

Mai mult, atât sentința cât și decizia instanței de apel este bazată doar pe declarațiile părții vătămate minore Xxxx, deoarece aceasta a dat depoziții contradictorii, fără a lua în considerație divergențele dintre declarații, cum sunt:

- fiind interogată în cadrul urmăririi penale, victima a menționat că tatăl său și-a bătut joc de ea, relatând circumstanțele comiterii infracțiunii de viol, însă în ședința de judecată ultima a declarat că nu a fost violată;

- în cadrul ședinței de judecată partea vătămată de nenumărate ori a menționat cuvântul „sex”, explicând că l-a auzit de la o fată, apoi a relatat că a auzit de la televizor unde erau doi oameni maturi, iar în cadrul urmăririi penale a declarat că acest cuvânt l-a auzit de la tatăl său;

- victima a declarat că presupusele acțiuni ale inculpatului s-au petrecut înainte de ziua ei, adică 02.01.2015, însă în cadrul ședinței de judecată s-a constatat că din luna noiembrie 2014 ea se afla la mătușa sa „Maria”, iar după ziua ei s-a aflat o săptămână în s. Xxxx la sora sa Aliona. Astfel în această perioadă nu a avut careva legături cu tatăl său, iar despre presupuse acțiuni a povestit mătușilor după ce a revenit din s. Carabetovca, pe data de 06.01.2015.

La interogarea victimei minore au participat interviuatori-psihologi care și-au dat concluzia că Xxxx ar fi depus declarații veridice, precum și despre presupusele acțiuni ale inculpatului a povestit și experților în momentul petrecerii expertizei psihiatrico-legală, care au ajuns la concluzia că expunerile minorei poartă un caracter veridic, însă fiind depistate divergențele dintre declarații, astfel nu este clar în care cazuri victima a dat depoziții veridice și în care nu.

Instanțele de judecată nu au luat în considerație și faptul că conform raportului de expertiză psihiatrico-legală a victimei nr. 621A-2015, experții au concluzionat că gradul de dezvoltare a funcțiilor intelectuale a victimei este sub nivelul normei prevăzut pentru vârsta dată.

La fel, în instanța de apel doar la o singură ședință a participat reprezentantul legal al victimei, ședință în care nu au fost examinate careva probe, în rest la examinarea probelor, reprezentantul victimei nu a participat.

Consideră că instanța nemotivat a respins demersul părții apărării privind audierea suplimentară a martorilor Leu M., Leu V., Leu I. și a părții vătămate Xxxx pentru a înlătura divergențele între declarațiile martorilor, dar a admis demersul acuzatorului de stat privind audierea suplimentară a martorului acuzării Leu A.

De către instanța de apel au fost admise mai multe erori de drept și anume: - cauza penală a fost examinată în lipsa reprezentantului legal al părții vătămate minore; - instanța de apel nu este în drept să pronunțe o hotărâre de condamnare bazându-se exclusiv pe dosarul din prima instanță în temeiul căruia inculpatul fusese achitat; - instanța de apel nemotivat a respins demersul apărării de a fi audiați martorii Leu V., Leu I. și Leu M., precum și partea vătămată minoră.

Potrivit principiului contradictorialității în procesul penal, sarcina probațiunii îi revine acuzatorului de stat. CEDO, în hotărârea *Capean vs. Belgia* a constatat că, în domeniul penal, problema administrării probelor trebuie să fie abordată din punct de vedere al art.6 par.2 și este obligatoriu, ca sarcina de a prezenta probe să-i revină acuzării. Ignorarea acestei jurisprudențe lezează dreptul inculpatului la un proces echitabil, drept garantat de art. 6 din CEDO. Însă, în pofida celor nominalizate, în cadrul rejudecării cauzei după achitarea inculpatului, în lipsa părții vătămate, procurorul nu a solicitat să fie cercetate direct și nemijlocit probele decisive ale acuzării cum ar fi audierea părții vătămate și a martorilor.

Cele expuse denotă că procurorul a omis să prezinte în fața instanței de apel probele învinuirii, adică nu și-a susținut apelul.

6.1. La data de 27.10.2017, avocatul Mazur Sv. în numele lui Leu V. a declarat recurs ordinar suplimentar, care invocând temeiurile de drept prevăzute la art. 427 alin.(1) pct.1),2), 6), 8) CPP, solicită casarea hotărârilor judecătorești cu reamplasarea cauzei la rejudecare.

Astfel, a indicat că la baza soluției de condamnare instanțele de judecată s-au bazat pe rapoartele de expertiză nr.768 din 28.07.2015, prin care inculpatul a fost recunoscut responsabil, totodată concluzionând că acesta are diagnoza – alcoolism cronic și raportul nr.772 din 30.07.2015 efectuat în privința părții vătămate minore.

Ambele expertize au fost efectuate de aceeași experți: Mardari E., Cazacu V. și Negruță V. Astfel, se constată mai multe temeiuri de recuzare a acestora sau numirea unei expertize repetate în cadrul expertizei nr.772, deoarece experții nu au calificarea corespunzătoare în partea ce ține de petrecerea expertizei psihiatrice la minori, fiindcă Xxx avea 7 ani, fapt ce contravine pct.3) și 6) al art.89 CPP, care prevede că persoana nu poate lua parte la proces în calitate de expert dacă nu este în drept să fie în această calitate în baza legii sau a sentinței judecătorești și dacă se constată incompetența ei. La fel, participarea experților contravine și pct.1) al normei nominalizate în coraborare cu art. 33 pct.3) și 6) CPP, or în expertiza efectuată în privința lui Leu Victor sau expus asupra vinovăției inculpatului de comiterea infracțiunilor imputate, respectiv o altă concluzie contradictorie ce ține de evaluarea depozițiilor victimei nu putea avea loc.

Expertiza în privința inculpatului a avut loc cu 2 zile mai devreme, textul ambelor expertize în mare parte se repetă inclusiv cu greșeli gramaticale.

Inculpatul a negat vinovăția sa în comiterea infracțiunilor imputate, însă instanțele judecătorești nu au pus întrebarea dacă poate în principiu o persoană cu diagnoza – alcoolism cronic în vârstă de 62 de ani să fie potent?

Această circumstanță urmează a fi supusă verificării prin dispunerea unei expertize medico-legale în cadrul rejudecării cauzei.

Referitor la condamnarea inculpatului în baza art. 171, 172 și 175 Cod penal a menționat că potrivit Hotărârii Plenului CSJ „Despre practica judiciară în cauzele din categoria infracțiunilor privind viața sexuală”, sub incidența art. 175 CP se află acțiunile cu caracter sexual care au fost comise cu consimțământul victimei.

Astfel, în cazul în care instanțele au admis vinovăția lui Leu V. în baza art.171 și 172 Cod penal, este irelevantă condamnarea suplimentară și în baza art.175 CP, sau asupra aceluiași fapte stabilite de către instanțe în care consimțământul victimei nu a fost. Aceeași situație fiind și în cazul

condamnării în cumul în baza art. 171 și 172 CP.

În astfel de circumstanțe, acțiunile pur teoretic urmau a fi calificate exclusiv în baza art.172 alin.(1) Cod penal, reieșind din cele expuse în hotărârile judecătorești. Însă, astfel de acțiuni nu au avut loc, deoarece plângerea la organele de drept a fost depusă peste 3 luni de la pretinsa comitere a faptei; - depozițiile părții vătămate sunt contradictorii și depuse într-un șir de circumstanțe ce pune la îndoială credibilitatea; - existența relațiilor ostile a lui Ceban A. cu condamnatul, procurarea bicicletei, relațiile ostile cu concubina etc.; - scopul de a-l pune la închisoare pe Leu V. a concubinei și a lui Ceban A. prin sesizarea și condamnarea în baza art.201-1 CP, iar scopul final fiind însușirea proprietății lui Leu V., fiind anexat extrasul din registrul bunurilor imobile.

6.2. La 10.11.2017, inculpatul Leu Victor a declarat recurs suplimentar, identic după conținut cu cel depus de avocatul Mazur Sv. în numele acestuia, fiind indicate temeiurile prevăzute la art. 427 alin.(1) pct.1),2),6) și 8) Cod de procedură penală, solicită casarea hotărârilor judecătorești cu remiterea cauzei la rejudecare.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privind opinia sa asupra recursurilor ordinare declarate de inculpatul Leu V. și avocatul Cușnir I., considerându-le inadmisibile, fiind vădit neîntemeiate, menționând că recurenții nu sunt de acord cu modalitatea de apreciere a probelor, temei ce nu este prevăzut de art. 427 alin.(1) CPP.

8. Judecând recursurile ordinare declarate în raport cu motivele invocate, Colegiul penal lărgit consideră că recursurile inculpatului și avocatului Cușnir I. urmează a fi admise, iar cele suplimentare declarate de inculpat și avocatul Mazur S., respinse, ca inadmisibile, din următoarele considerente.

*Cu referire la recursurile ordinare declarate de inculpat
și avocatul Cușnir I. în numele inculpatului*

Drept temei pentru declararea recursului ordinar declarat de avocatul Cușnir I. în numele lui Leu V., acesta a invocat prevederile art. 427 alin.(1) pct.5),6),8),12) și 16) Cod de procedură penală, din care rezultă că hotărârea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când cauza a fost judecată fără citarea legală a unei părți sau care, legal citată, a fost în imposibilitate de a se

prezenta și de a înștiința instanța despre această imposibilitate, instanța a admis o eroare gravă de fapt, nu au fost întrunite elementele infracțiunii, faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită și norma de drept aplicată în hotărârea atacată contravine unei hotărâri de aplicare a aceleiași norme date anterior de către Curtea Supremă de Justiție, totodată, cu toate că inculpatul nu face trimitere la vre-un temei de drept, acesta invocă că prin probele prezentate de acuzare nu s-a constatat săvârșirea de către el a infracțiunilor incriminate, semnalând temeiul prevăzut la pct.8) al normei menționate, și anume nu au fost întrunite elementele infracțiunii.

Analizând aceste temeuri în raport cu motivele invocate în recursurile declarate, Colegiul penal constată că nici unul din cele nominalizate nu și-a găsit confirmare la examinarea recursurilor.

Potrivit conținutului recursurilor, recurenții contestă hotărârile judecătorești în partea condamnării lui Leu V. în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 171 alin.(3) lit.b), 172 alin.(3) lit.a) și 175 Cod penal, invocând că instanțele nu au dat aprecierea corespunzătoare probelor administrate, la baza soluției de condamnare au fost puse declarațiile părții vătămate minore care sunt contradictorii, concluzia instanței fiind bazată pe presupuneri, astfel în acțiunile inculpatului lipsesc elementele infracțiunilor imputate, respectiv, solicitând remiterea cauzei la rejudecare.

Prin urmare instanța de recurs consideră că, instanța de apel just a constatat ca fiind dovedită cu certitudine vinovăția lui Leu V. în comiterea violului, acțiunilor violente cu caracter sexual, precum și a celor perverse, astfel acțiunile acestuia fiind corect încadrate în baza art. 171 alin.(3) lit.b), 172 alin.(3) lit.a) și 175 Cod penal, fapt demonstrat prin probele cercetate, corect apreciate, cu respectarea prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblul din punct de vedere al coroborării lor.

Colegiul penal conchide că argumentele recurenților, referitor la faptul că hotărârile judecătorești sunt ilegale, nefiind confirmate prin careva probe, astfel soluția de condamnare este bazată doar pe declarațiile părții vătămate minore Xxx, care a depus declarații contradictorii, sunt neîntemeiate și declarative, care urmează a fi respinse, deoarece nu au suport legal și contravin materialelor cauzei.

În acest sens, instanța reține că, toate probele prezentate și cercetate în mod legal în cadrul ședinței instanței de fond și de apel au indicat la

confirmarea vinovăției inculpatului Leu V. în comiterea infracțiunilor ce i se impută, iar temeiuri pentru casarea hotărârii judecătorești lipsesc.

Cât privește afirmația avocatului că declarațiile victimei minore sunt contradictorii, deoarece aceasta la diferite etape a procesului penal a relatat că inculpatul a întreprins față de ea un raport sexual, ulterior în cadrul ședinței de judecată a declarat că nu a fost violată, acțiunile incriminate s-au petrecut înainte de ziua ei, adică până la data de 02.01.2015, însă din luna noiembrie 2014, victima nu a contactat cu Leu V., fiindcă nu se afla la domiciliu dar la mătușa sa Maria, apoi a plecat la sora sa Aliona, iar despre presupusele acțiuni a povestit mătușii, pe data de 06.01.2015, precum și că în ședința de judecată a menționat cuvântul „sex”, explicând că la auzit de la o fată, de la televizor, inclusiv și de la tatăl său, Colegiul penal reține, că din declarațiile psihologului-intervievator Teberneac D., rezultă că minora a relatat realitatea celor întâmplate, în timpul audierii fiind foarte emoționată, retrăia anumite momente, posibil că victima să fi uitat careva momente de la prima sa audiere sau să le fi omis, între timp înțelegând cele petrecute cu ea ca ceva neplăcut, astfel copiii au tendința de a evita să povestească ceea ce pentru ei este neplăcut.

În acest sens, menționând că unele momente pentru minoră nefiind clare, victima nu cunoștea data ei de naștere, fapt confirmat prin adresarea unei întrebări de 7 ori, fiindu-i dat unul și același răspuns. Astfel, minora încurca perioadele de timp, cunoscând evenimentele doar prin faptul că afară era iarnă și frig, fapt realizat după haine, neavând închipuire despre date, stricte perioade, din care considerente și se confunda. Referitor la cuvântul „sex”, psihologul-intervievator a relatat că probabil acest cuvânt victima l-a auzit în timpul discuției în familie despre cazul dat, însă minoră nu conștientizează sensul acestuia, fiindu-i greu să se expună, însă uneori la pronunțarea cuvântului, victima simțea redarea la cele întâmplate, adică răspunzând la întrebările adresate.

Referitor la argumentul că instanțele judecătorești nu au luat în considerație faptul că potrivit raportului de expertiză psihiatrico-legală a victimei, experții au concluzionat faptul că gradul de dezvoltare intelectuală a victimei este sub nivelul normei prevăzut pentru vârsta data, Colegiul penal conchide că, temeiurile date sunt neîntemeiate, deoarece prin raportul nominalizat se confirmă declarațiile părții vătămate. Mai mult, potrivit aceluiași raport, victima minoră a putut să perceapă just împrejurările, să le analizeze și să le reproducă adecvat. Expunerile minorei poartă un caracter

veridic. Xxxx nu suferă de careva tulburări psihice, dar prezintă diagnoza: Tulburare organică de personalitate, sindrom convulsiv în anamneză. Însă tulburările depistate nu o lipsesc de capacitatea de a-și da seama de caracterul acțiunilor sale. Totodată, ținând cont de particularitățile de vârstă și intelectuale ale acesteia, minora a avut posibilitate să înțeleagă caracterul acțiunilor infractorului.

La fel, instanța reține că despre acțiunile inculpatului victima a comunicat rudelor sale, experților în cadrul petrecerii expertizei, precum și la audierea sa în condiții speciale, prevăzute de art. 110¹ Cod de procedură penală, care a avut loc pentru a reduce victimizarea secundară a acesteia pe durata urmării penale și judecării cauzei, precum și la implementarea unui mecanism eficient de protecție a minorului.

Lipsit de temei este și afirmația avocatului Cușnir I., precum că cauza penală a fost examinată în apel în lipsa reprezentantului legal al părții vătămate minore, menționând că aceasta a participat doar la o singură ședință de judecată, în care nu au fost examinate careva probe, iar în rest, acesta nu a participat, invocând temeiul prevăzut la art.427 alin.(1) pct.5) CPP.

În acest sens, Colegiul penal constată că, din partea Direcției Asistență Socială și Protecție a Familiei Basarabeasca, reprezentant legal al părții vătămate minore Leu G., a fost desemnată – Culea L. (f.d.148, vol.III).

Astfel, la ședința de judecată din 15 februarie 2017, instanța de apel a început examinarea cauzei, oferindu-se cuvânt procurorului, avocatului inculpatului Cușnir I., fiind audiați inculpatul Leu V., reprezentantul legal Culea L., fiind cercetate suplimentar probele administrate în prima instanță, cu admiterea demersului acuzatorului de stat privind audierea martorului Leu A., acordându-i posibilitatea să asigure prezența acesteia, cauza fiind amânată pentru data de 15.03.2017.

Ulterior, la data fixată, nu s-a prezentat martorul Leu A., astfel acuzatorul de stat a solicitat amânarea ședinței de judecată, fiind anunțat întrerupere pentru 05.04.2017.

Conform procesului-verbal al instanței de apel din 05.04.2017, s-au prezentat procurorul, fiind escortat inculpatul, avocatul în numele ultimului, martorul Leu A., însă nu s-a prezentat reprezentantul legal al părții vătămate Culea L., fiind depusă o cerere din partea DASPF Basarabeasca privind imposibilitatea participării în ședința de judecată, solicitând examinarea cauzei în lipsa reprezentantului legal, totodată fiind de acord cu soluția

instanței de fond (f.d.164, vol.III). Instanța ascultând opiniile participanților la proces, a considerat posibil continuarea examinării cauzei în lipsa reprezentantului legal al părții vătămate Culea L.

Mai mult ca atât, reprezentantul legal al victimei, a fost interogată în ședința de judecată a instanței de apel din 15.02.2017, expunându-și opinia referitor la caz. Din considerentele menționate, temeiul pentru recurs invocat prin prisma pct.5) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, Colegiul îl apreciază ca nefondat.

Referitor la argumentul avocatului Cușnir I. că instanța de apel nemotivat a respins demersul avocatului de a fi audiați suplimentar partea vătămată minoră și martorii solicitați de apărare (Leu M., Leu V., Leu I.), pentru a fi înlăturate divergențele între declarațiile martorilor, considerând că instanța de apel nu este în drept să pronunțe o hotărâre de condamnare, bazându-se exclusiv pe dosarul din prima instanță, în temeiul căruia inculpatul fusese achitat, fiind îngrădit dreptul inculpatului la un proces echitabil și contradictoriu, instanța de recurs reține următoarele.

Din materialele cauzei rezultă că la ședințele de judecată în instanța de apel din 15.02.2017 și 05.04.2017, avocatul Cușnir I. a înaintat demersuri de a fi audiați suplimentar partea vătămată minoră și martorii nominalizați, însă instanța audiind părțile și ținând cont de opiniile acestora, motivat a respins demersurile înaintate de avocat.

Mai mult ca atât, instanța menționează că atât partea vătămată minoră, cât și martorii minori (toți fiind copiii inculpatului) cu excepția lui Leu M., au fost audiați în instanța de fond, în condiții speciale, în prezența acuzatorului de stat, reprezentanților legali, pedagogului, psihologului-intervievator, inculpatului și avocatului acestuia Cușnir I., cu asigurarea posibilității părților de a le adresa întrebări victimei și martorilor minori.

Art. 369 alin.(1) Cod de procedură penală stipulează că, audierea părții vătămate se efectuează în conformitate cu dispozițiile ce se referă la audierea martorilor, care se aplică în mod corespunzător.

În conformitate cu art. 371 alin.(1¹) Cod de procedură penală, în cazul în care martorul minor a dat declarații potrivit prevederilor art.110¹ Cod de procedură penală, citirea acestor declarații și reproducerea înregistrării audio/video a acestora în sala de judecată vor înlocui audierea personală a minorului, pentru a reduce o posibilă traumare a acestuia. Audierea repetată

a minorului trebuie evitată în măsura în care acest lucru este posibil.

Sub acest aspect, instanța de apel corect a dat citire declarațiile depuse de partea vătămată minoră și martorii minori, dat fiind faptul audierii lor în condiții speciale.

La fel, Colegiul consideră neîntemeiate argumentele apărătorului precum că instanța de apel a respins nemotivat demersul privind audierea martorului Leu M., care ar putea comunica unde se afla victima minora la inculpat acasă ori la mătușa sa, deoarece, acest martor a fost audiat anterior atât în cadrul urmăririi penale, cât și judecării cauzei în instanța de fond, declarațiile căreia sunt consecvente, completându-se reciproc, fiind depuse sub jurământ, fiind avertizată de răspundere penală pentru depunerea declarațiilor false, astfel aceasta a relatat evenimentele cunoscute ei, inclusiv și unde se afla victima minoră.

Astfel, Colegiul reține că inculpatului nu i-a fost încălcat dreptul la un proces echitabil prin faptul că s-a respins demersurile privind audierea părții vătămate minore și martorilor nominalizați, deoarece declarațiile martorilor enumerați nu sunt decisive în raport cu obiectul probațiunii din cauză. Mai mult că, pentru confirmarea elementului de fapt care constituie obiectul probei, au fost administrate suficiente mijloace de probe pertinente și concludente în cauza penală, care dovedesc cu certitudine vina inculpatului Leu V. în comiterea violului, acțiunilor violente cu caracter sexual și a celor perverse, astfel încât contradictorialitatea invocată de recurent nu denotă caracterul ilegal al hotărârilor contestate.

Afirmația recurenților, precum că instanțele de judecată incorect au apreciat probele punându-le la baza soluției de condamnare, nu poate fi reținută ca temei de admitere a recursurilor declarate, deoarece, ca probe acestea au fost adunate cu respectarea procedurii penale, verificate și apreciate de instanțe în modul corespunzător conform procedurii penale.

Temei de a pune la îndoială legalitatea acestor concluzii nu este.

Prin urmare, argumentele inculpatului și avocatului acestuia, precum că Leu V. nu a comis infracțiunile prevăzute de art.171 alin.(3) lit.b), 172 alin.(3) lit.a) și 175 Cod penal, pentru care a fost condamnat, sunt neîntemeiate și contravin materialelor din dosar, iar nerecunoașterea vinovăției de către inculpat urmează a fi apreciată drept o modalitate de exercitare a dreptului la apărare, inculpatul urmărind scopul de a se eschiva de la răspunderea penală.

În privința motivului că instanțele judecătorești au pronunțat hotărâri ilegale nefiind aplicat principiul prezumției nevinovăției, iar examinarea cauzei a avut loc cu încălcarea drepturilor lui Leu V. la un proces echitabil, instanța îl consideră ca declarativ, deoarece instanța de apel nu a stabilit încălcarea prezumției nevinovăției inculpatului, vinovăția acestuia fiind dovedită, într-un proces judiciar, cauza penală fiind judecată cu respectarea dreptului la un proces echitabil.

Mai mult ca atât, instanța de apel condamnându-l pe Leu V. corect a constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept, respectând prevederile art. 414-417 Cod de procedură penală, principiul contradictorialității în procesul penal, precum și ținând cont de dispozițiile art. 6 din Convenție, și anume că după o hotărâre de achitare instanța de apel nu este în drept să pronunțe o hotărâre de condamnare, bazându-se exclusiv pe dosarul din prima instanță, întemeiat concluzionând asupra vinovăției acestuia în baza art. 171 alin.(3) lit.b), 172 alin.(3) lit.a) și 175 Cod penal, bazându-și soluția pe probele legal administrate și verificate în ședința de judecată a instanței de apel, unde suplimentar a fost audiat inculpatul, martorul Leu A., fiind date citire probele materiale, indicând că probele prezentate în probarea învinuirii și-au găsit confirmare în ședința de judecată.

Cu referire la temeiul invocat de avocatul Cușnir I. prevăzut la pct. 16) alin.(1) a art. 427 Cod de procedură penală, Colegiul penal reține următoarele.

Pct.16) alin. (1) a art. 427 CPP poate fi invocat atunci când norma de drept aplicată în hotărârea atacată contravine unei hotărâri de aplicare a aceleiași norme date anterior de către Curtea Supremă de Justiție în cauze similare. Acest temei este îndreptat spre unificarea practicii judiciare.

Or, se menționează că la invocarea temeiului respectiv de drept, sarcina probațiunii îi revine recurentului, care prin exemple elocvente cu referire la cauze concrete, trebuie să demonstreze faptul că instanța de recurs în cauze anterioare a adoptat soluții contradictorii cu cele reținute în speța din cauză.

Mai mult, se mai reține și faptul că, în spețe care pun problema divergenței de jurisprudență, rolul Curții nu este acela de a constata din oficiu asupra căror cauze s-a aplicat diferitele norme de drept, ci acestea trebuie să fie indicate expres în textul recursului, pentru a fi supuse verificării.

Totodată, în această ordine de idei este necesar de menționat că Curtea

Europeană a Drepturilor Omului a statuat deja în jurisprudența sa, că simpla existență a unei abordări jurisprudențiale diferite, la nivelul instanțelor naționale, asupra unor spețe similare, nu implică în mod automat o violare a dreptului la un proces echitabil. De asemenea, Curtea a admis că unificarea jurisprudenței naționale necesită o anumită perioadă de timp, astfel încât un interval rezonabil în care coexistă mai multe soluții jurisprudențiale asupra unor situații similare, este compatibil cu dreptul la un proces echitabil.

Prin urmare, Colegiul conchide că motivarea recursului prin prisma pct. 16) alin.(1) a art. 427 CPP se consideră necorespunzătoare potrivit cerințelor avute în vedere de legislator la stabilirea acestui temei pentru recurs.

Potrivit art. 427 alin.(1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Dispoziția art. 435 alin.(1) pct.2) lit.b) Cod de procedură penală, stipulează că, instanța de recurs, judecând recursul, îl admite, casează, parțial sau total, hotărârea atacată și dispune achitarea persoanei sau încetarea procesului penal în cazurile prevăzute de normele de procedură penală.

Totodată, Colegiul lărgit reține, ca fiind întemeiat argumentul inculpatului și avocatului referitor la învinuirea adusă lui Leu V. în baza art. 264¹ alin.(4) Cod penal, care a admis o eroare în motivarea soluției, indicând că instanța de apel greșit a concluzionat că inculpatul nu a manifestat căință activă, din care motiv a considerat că în privința lui Leu V. pe acest capăt de învinuire nu sunt aplicabile prevederile Legii nr. 210 din 29.07.2016 privind amnistia, însă, la fila 13 a deciziei a reflectat mențiunea că: *„în ceea ce privește învinuirea adusă lui Leu V. cu privire la conducerea vehicolului în stare de ebrietate recunoaște vina integral”*, or cele indicate, sunt neîntemeiate, iar instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze parțial, atunci când se constată admiterea unei erori de drept, care a avut drept consecință adoptarea unei soluții eronate.

Astfel, Colegiul consideră necesar de a specifica că amnistia este actul de clemență al puterii legiuitoare, prin care aceasta, din considerente de ordin politic sau social, înlătură răspunderea penală și consecințele condamnării pentru infracțiunile săvârșite până la apariția sa.

La acest capitol, instanța de recurs reține că, la 09 septembrie 2016 au intrat în vigoare prevederile Legii nr. 210 din 29 iulie 2016 privind amnistia în

legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței R.Moldova.

Potrivit art.1 alin.(1) și (2) și art.2 alin.(1) din Legea nominalizată, actul se aplică condiționat și exclusiv persoanelor bănuite, învinuite și inculpate care manifestă căință activă în cadrul procesului penal și celor condamnate care sunt caracterizate pozitiv pe parcursul executării pedepsei, perioadei de probațiune sau termenului de probă și sunt evaluate psihologic ca prezentând risc de recidivă mediu sau redus, dacă aceste persoane cad sub incidența prevederilor art.2-9, 11 și 12.

Căința activă a persoanei se determină în conformitate cu criteriile stabilite la art. 57 Cod penal, fără a ține cont de criteriul gravității faptei comise.

Din materialele cauzei, se constată că Leu Victor a comis infracțiunea prevăzută de art. 264¹ alin.(4) Cod penal la data de 02 octombrie 2015, care la acel moment se pedepsea cu amendă în mărime de la 700 la 800 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 200 la 240 de ore, sau cu închisoare până la 1 an, și care se atribuie la categoria celor ușoare. Respectiv, circumstanțele de fapt ale cauzei, se încadrează în prescripțiile generale ale Legii nr. 210 privind amnistia, care are ca efect înlăturarea răspunderii penale pentru fapta infracțională comisă.

Procedura de aplicare a actului de amnistie față de inculpat este reglementată în art. 2 din Legea nr. 210, unde se stipulează expres că procesul penal încetează la faza de judecare a cauzei, care include toate instanțele ordinare de judecată, adică atât prima instanță, cât și instanța de apel și cea de recurs ordinar, dacă sunt întrunite condițiile expres indicate în această lege.

Potrivit art.57 alin.(1) Cod penal, persoana care pentru prima oară a săvârșit o infracțiune ușoară sau mai puțin gravă poate fi liberată de răspundere penală dacă ea, după săvârșirea infracțiunii, *s-a autodenunțat de bună voie, a contribuit activ la descoperirea acesteia, a compensat valoarea daunei materiale cauzate sau, în alt mod, a reparat prejudiciul pricinuit prin infracțiune.*

Raportând la speță cele indicate supra, Colegiul reține că inculpatul Leu V. a manifestat căință activă față de fapta prevăzută de art. 264¹ alin.(4) Cod penal, încă din prima instanță, unde pe acest capăt de învinuire prin sentința Judecătoriei Cimișlia din 25 noiembrie 2016, procesul penal a fost încetat în temeiul art. 2 al Legii nr. 210 din 29.07.2016 privind amnistia.

La etapa judecării cauzei de către instanța de apel, aceasta greșit a

conchis că, actul amnistiei față de inculpatul Leu V. pe capătul de învinuire în baza art. 264¹ alin.(4) Cod penal nu poate fi aplicat, din motiv că *acesta nu s-a autodenunțat de bună voie, nu a contribuit activ la descoperirea infracțiunii, nu a compensat valoarea daunei materiale cauzate sau a reparat în alt mod prejudiciul pricinuit de infracțiune*, adică concluzionând că nu întrunește condițiile prevăzute în Legea nr.210.

Colegiul penal lărgit nu poate reține cele menționate de către instanța de apel și consideră că, inculpatul Leu V. pe capătul de învinuire în baza art. 264¹ alin.(4) Cod penal și-a recunoscut vina și se căiește sincer pentru fapta nominalizată, infracțiunea a fost comisă până la adoptarea Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței R. Moldova nr. 210 din 29.07.2016, precum și în cauză lipsind careva acțiune privind recuperarea vreunui prejudiciu, astfel, inculpatul Leu L. întrunește condițiile prevăzute de Legea nominalizată și în privința lui pot fi aplicate aceste dispoziții legale.

Astfel, Colegiul penal apreciază că, în speță, se constată existența circumstanțelor, prevăzute de art. 391 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, care exclud tragerea la răspundere penală, deoarece a intervenit Legea nr.210 din 29 iulie 2016 privind amnistia, motiv pentru care procesul penal în privința lui Leu V. în baza art. 264¹ alin.(4) Cod penal, urmează a fi încetat conform prevederilor Legii sus menționate, or, inculpatul a recunoscut vina integral și a manifestat căința activă, iar în cauză lipsind acțiune de recuperare a prejudiciului.

La fel, instanța de recurs consideră relevant să menționeze că, la etapele precedente de judecare a cauzei, instanțele eronat au conchis asupra încasării din contul inculpatului Leu V. în beneficiul statului a cheltuielilor de judecată în mărime de 2347 lei, dat fiind că, potrivit practicii judiciare constante a Curții Supreme de Justiție în acest domeniu, s-a stabilit că, în cazurile când expertiza a fost dispusă de către organul de urmărire penală sau de către instanța de judecată la solicitarea acuzatorului de stat, plățile necesare pentru efectuarea expertizei urmează a fi achitate din contul mijloacelor bănești a bugetului de stat, dar nu a inculpatului.

În dispoziția art. 143 alin. (1) Cod de procedură penală este stipulat expres că expertiza se dispune și se efectuează în mod obligatoriu pentru

constatarea circumstanțelor enumerate în aliniatul nominalizat, inclusiv și în cazul când prin alte probe nu poate fi stabilit adevărul în cauză.

Tot aici, Colegiul penal lărgit consideră necesar de a face trimitere și la prevederile art. 143 alin. (2) Cod de procedură penală, potrivit cărora plata pentru expertizele judiciare efectuate în cazurile prevăzute la alin. (1) se face din contul bugetului de stat.

Drept urmare celor invocate, se indică că în cazurile când expertiza a fost dispusă de către organul de urmărire penală sau de către instanța de judecată la solicitarea acuzatorului de stat, plățile necesare pentru efectuarea expertizei urmează a fi achitate din contul mijloacelor bănești a bugetului de stat, dar nu a inculpatului.

Din actele cauzei se constată că expertizele psihiatrico-legale ambulatorie nr.621 a-2015 în privința părții vătămate xxxx și nr.626 a-2015 din 24.07.2015 în privința lui Leu V., au fost dispuse de către organul de urmărire penală în vederea constatării stării psihice a părții vătămate minore și capacitatea acesteia de a percepe just împrejurările în care a fost comisă infracțiunea și de a face declarații despre aceste împrejurări, stării psihice și fizice a bănuțului cu privire la starea de responsabilitate și capacitatea lui de a-și apăra de sine stătător drepturile și interesele legitime în procesul penal, acestea fiind acțiuni procesuale ce țin de administrarea probatoriului și formularea învinuirii, care sunt puse în sarcina părții acuzării și nu urmează a fi achitate de inculpat.

Prin urmare, Colegiul atestă că cheltuielile ce sunt suportate în cadrul urmăririi penale în vederea demonstrării vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunilor incriminate, prin efectuarea expertizelor judiciare, reprezintă cheltuieli judiciare ce urmează a fi achitate din contul bugetului de stat, dar nu puse în sarcina inculpatului, din care considerente instanța de recurs a ajuns la concluzia de a respinge, ca neîntemeiată, solicitarea procurorului sub acest aspect.

Din aceste motive, recursurile ordinare declarate de către inculpat și avocatul Cușnir I. urmează a fi admise, casată parțial hotărârile contestate, cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, cu stabilirea pedepsei în limitele sancțiunii normei penale în baza cărora a fost recunoscut vinovat, deoarece în speță nu sunt temeuri de reapreciere a datelor privind personalitatea inculpatului sau a circumstanțelor atenuante sau agravante reținute de instanța de fond.

*Cu privire la recursurile suplimentare declarate de avocatul Mazur Sv.
și inculpatul Leu V.*

Colegiul penal menționează că recursurile suplimentare declarate de avocatul Mazur S. în numele inculpatului Leu V. și de inculpat, urmează a fi respinse, din motiv că acestea sunt depuse peste termen.

Totodată, instanța de recurs atestă că potrivit art. 421 Cod de procedură penală, coraportat la art. 401 Cod de procedură penală, persoanele menționate în dispoziția acestei norme procesuale sunt în drept să declare recurs ordinar.

Termenul de declarare a recursului ordinar împotriva hotărârilor instanței de apel, potrivit art. 422 Cod de procedură penală, este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei.

Conform materialelor cauzei, dispozitivul deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău a fost pronunțat la 05 aprilie 2017, în prezența participanților la proces: acuzatorului de stat, inculpatului Leu V. și avocatului acestuia Cușnir I., aceștia fiind anunțați că pronunțarea integrală a deciziei motivate va avea loc la 03 mai 2017, ora 14⁰⁰, fapt confirmat prin procesul-verbal al ședinței de judecată (f.d.176-178, vol.III).

La data fixată, s-a prezentat procurorul și inculpatul, iar avocatul acestuia fiind absent, după care, în conformitate cu prevederile art. 338 alin. (3) CPP, instanța a amânat pronunțarea hotărârii pentru data de 17.05.2017.

Tot din procesul-verbal al ședinței instanței de apel rezultă că decizia motivată a fost pronunțată la 17.05.2017, la care au fost prezenți procurorul și inculpatul, cărora le-a fost înmănată contra semnătură o copie a deciziei motivate, fapt confirmat inclusiv și prin recipisă (f.d.204, vol.III).

Potrivit prevederilor art.231 alin. (3) Cod de procedură penală, la calcularea termenelor pe ore sau pe zile nu se ia în calcul ora sau ziua de la care începe să curgă termenul, nici ora sau ziua în care acesta se împlinește.

Reieșind din sensul articolului dat, durata termenului de recurs de 30 zile se calculează începând cu 18 mai 2017 și se epuizează la 19 iunie 2017.

Conform datelor de înregistrare a secției grefă a Colegiului penal, avocatul Mazur Sv., acționând în baza mandatului din 03.08.2017, a depus recurs suplimentar asupra deciziei instanței de apel la 27 octombrie 2017 (f.d.237-239,vol.III), iar cel suplimentar al inculpatului, care este identic după conținut cu cel al avocatului Mazur Sv. a fost înregistrat la Curtea Supremă de Justiție la 10 noiembrie 2017 (f.d.243-245,vol.III), după expirarea termenului legal de declarare a recursului ordinar.

Astfel, Colegiul penal ține să menționeze că în lege este cert stipulat momentul începerii curgerii termenului de declarare a recursului, excepție făcând doar persoanele arestate, iar avocatul, după încheierea contractului, urma să se încadreze în termenul de declarare a recursului oferit tuturor participanților la proces.

Colegiul penal remarcă că, legea procesual - penală nu face careva mențiuni referitor la declararea suplimentară a recursului ordinar și nu stabilește alte termene pentru actele suplimentare, decât cele prevăzute la art. 422 Cod de procedură penală.

De aceea, persoanele indicate în dispoziția art. 421 Cod de procedură penală, care au declarat în termen recurs ordinar, iar ulterior au depus recursuri suplimentare, acestea se vor considera ca depuse în termen, dacă ele se încadrează în termenul de 30 zile de la data pronunțării deciziei instanței de apel.

În conformitate cu prevederile art. 230 alin.(2) Cod de procedură penală, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

Prezența circumstanțelor nominalizate permit instanței de recurs să concluzioneze asupra soluției de respingere, ca inadmisibile, a recursurilor suplimentare depuse de inculpat și avocatul acestuia Mazur Sv., deoarece sunt declarate peste termenul legal prevăzut de lege.

9. În conformitate cu prevederile art. 434, 435 alin. (1) pct. 1), 2) lit.b) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Respinge, ca inadmisibile, recursurile suplimentare declarate de inculpatul Leu Victor și avocatul acestuia Mazur Svetlana.

Admite recursurile ordinare declarate de inculpatul Leu Victor și avocatul Cușnir Iurie în numele inculpatului, casează parțial sentința Judecătoriei Cimișlia din 25 noiembrie 2016 și decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 05 aprilie 2017, în cauza penală în privința lui *Leu Victor*, rejudecă cauza și pronunță o nouă hotărâre după cum urmează.

Se dispune încetarea procesului penal pe învinuirea înaintată lui *Leu Victor* în baza art. 264¹ alin. (4) Cod penal, conform prevederilor art. 2 al Legii

nr. 210 din 29 iulie 2016 privind amnistia, în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

Leu Victor se consideră condamnat:

- în baza art.171 alin.(3) lit.b) Cod penal la 11 ani închisoare,
- în baza art.172 alin.(3) lit.a) Cod penal la 13 ani închisoare,
- în baza art. 175 Cod penal la 5 ani închisoare.

În temeiul art. 84 alin.(1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumulul parțial al pedepselor aplicate, definitiv lui *Leu Victor* i se stabilește pedeapsa de 17 ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip închis.

Solicitarea procurorului privind încasarea din contul lui *Leu Victor* a cheltuielilor judiciare în sumă de 2347 lei, în beneficiul statului, se respinge, ca neîntemeiată.

Termenul executării pedepsei lui *Leu Victor* urmează a fi calculat din data de 14 noiembrie 2017, cu deducerea perioadei aflării sub arest și a pedepsei executate de la 25 noiembrie 2016 până la 13 noiembrie 2017, inclusiv.

Celelalte dispoziții ale hotărârilor atacate se mențin.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 14 decembrie 2017.

Președinte

Ghenadie Nicolaev

Judecătorii

Constantin Alerguș

Vladimir Timofti

Nadejda Toma

Petru Moraru